

Davranış Bozukluğu Olan Çocukların Ebeveynlerine Adil Seyahat Etmek İçin Eğitim Olanakları

RTA

Letonya Merkez İstatistik Bürosu (2018) verilerine göre Letonya'da özel gereksinimli çocukların sayısı her yıl artıyor: 2010 yılında 7859 engelli çocuk varken, 2017 yılında 8153 özel gereksinimli çocuk kayıt altına alındı, bunların yaklaşık %95'i ailelerde yaşıyor. Çocuğa engellilik teşhisi konduktan sonra, ebeveynler duruma uyum sağlamaya çalışırlar, uyum sağlamayı öğrenirler ve engeli ne olursa olsun çocuklarının gelişimini desteklerler. Yine de, ebeveynler genellikle kendilerini güvensiz hissederler ve çocuğun fiziksel, psikolojik ve eğitimsel ihtiyaçlarını karşılama yeteneklerinden emin olamazlar.

Özel gereksinimli çocukların ebeveynleri, aşırı özen göstermeleri, çocuğu toplumdan gizlemeleri ve halka açık yerleri ziyaret etmemeleri ile çocuğu çeşitli sosyal izlenimlerden mahrum bırakmaktadır. Bu durumda çocuk yavaş gelişir, kendini sakin ve güvende hissetmez, sosyalleşmez ve kendine güveni yoktur. Özel ihtiyaçları olan çocukların ebeveynlerinin, çocuğun sağlık problemlerinde suçlu olduklarına inandıkları bir durumda, anlaşılmaz, genellikle çocuğun sağlığına ve gelişimine zarar verebilecek radikal tedaviler kullanma eğilimindedirler.

Araştırmacılar (Hill, 2001; Reio, Fornes, 2011; Lundahl, Risser ve Lovejoy, 2006) araştırmalarında, özel gereksinimli çocuğa sahip olan ebeveynlerin, özel çocukların gelişimi konusunda daha ileri düzeyde bilgi ve becerilere ihtiyaç duydukları ve bu ebeveynlerin sıklıkla sadece kişisel olarak değil uzaktan da (e-ortamda) erişilebilen sosyal desteğe duyulan ihtiyacı hissetmek, böylece ebeveynlere güvensizliğin üstesinden gelmek ve ortadan kaldırmak için gerekli bilgi, anlayış ve becerileri kazandırmak, ailede destek sağlamak ve ebeveyn stresini yönetmek. özel ihtiyaçları olan bir çocuğun gelişimini teşvik etmek.

Çeşitli dijital öğretim yardımcıları, bilgi teknolojileri, sosyal ağlar ve öğrenme platformlarının öğrenme sürecinde kullanımını belirleyen dünyada eğitim ortamının dijitalleşmesi hızlanıyor. Bilgi teknolojileri ve dijital araçlar bilgiyi bulmak, derlemek ve sunmak için kullanılır. İletişim, veri toplama ve işleme ve yeni bilgi üretme için kullanılırlar.

21. yüzyıl, çeşitli teknolojiler aracılığıyla bilgiye geniş erişim ile karakterizedir. Bu yüzyılın eğitimi üç pedagojik ilkeye dayanmaktadır: kişiselleştirme, katılım ve üretkenlik. Bilimsel araştırmalar, teknolojilerin eğitimde uygulanmasının öğrenme sürecini hem psikolojik hem de sosyal olarak değiştirdiğini göstermiştir (Prensky, 2001). Teknolojilerin ustaca kullanılması öğrenmeyi kolaylaştırabilir ancak bireylerin bilgi teknolojilerini kullanma, bilgiyi arama, bulma ve analiz etme becerileri hala yetersizdir.

Dijital öğrenme, eğitim hedeflerine ulaşmak için araçlar ve stratejiler olarak görülen birçok biçim alır. Temel düzeyde, sınıflar için çevrimiçi araçlar ve kaynaklar, çevrimiçi ve yerinde öğrenmeyi birleştiren karma ve karma programlar ve çevrimiçi okullar içerir. (Watson, 2019)

Ulusal Bilim, Mühendislik ve Tıp Akademileri (NASEM, 2016), özel gereksinimli çocuğu olan ebeveynlere yönelik eğitimin aşağıdakilere dayandığını belirtmektedir:

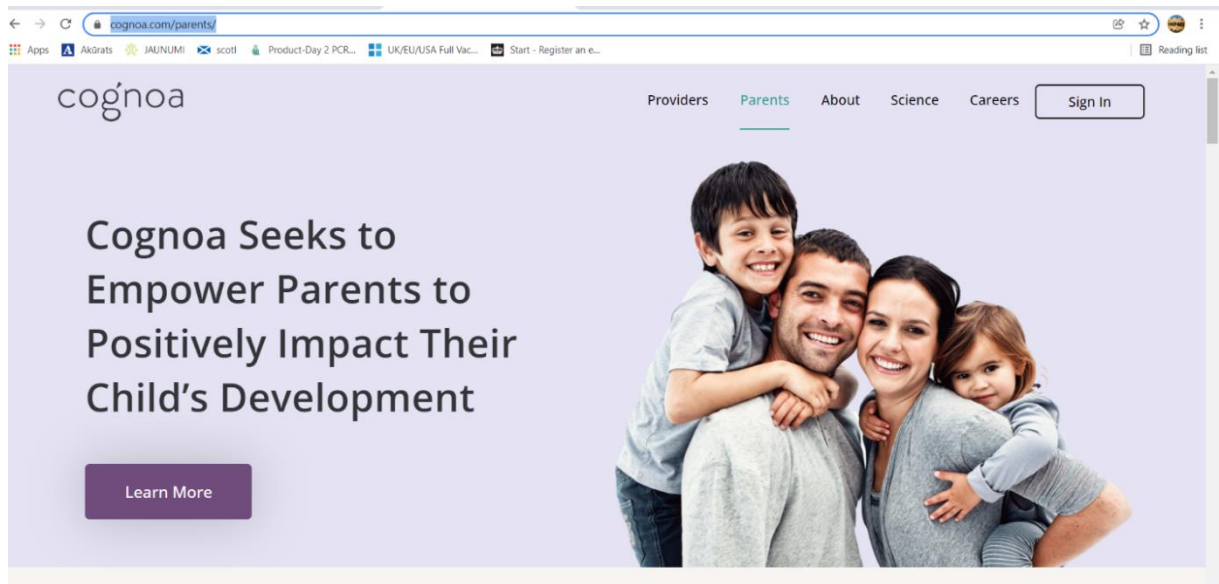
Sosyal öğrenme Teorisi. Ebeveynler ve çocukları arasındaki ilişkide olumlu davranışların teşvik edilmesi, öğrenme sürecinde vurgulanmaktadır. Ebeveynler, çocuklarının ipuçlarını anlamayı ve bunlara tepki vermeyi ve çocuğun ihtiyaçlarına daha fazla dikkat etmeyi öğrenirler. Sonuç olarak, özel ihtiyaçları olan çocukların sağlığı ve davranışlarındaki iyileşme,

ebeveynlerin olumlu tutumunu teşvik edebilir, ayrıca ebeveyn stresini azaltabilir ve özel ihtiyaçları olan çocukların gelişiminde ebeveyn katkısını artırabilir.

Beceri temelli müdahaleler yaklaşımı. Sağlık sorunlarını çözmek için farklı becerilerin kazanılması, özel ihtiyaçları olan çocukların davranışlarını, ebeveynler ve çocuklar arasındaki ilişkiyi iyileştirmeye ve ayrıca stresi azaltmaya yardımcı olabilir (örneğin, özel ihtiyaçları olan çocukların ebeveynlerine, güvenliklerini nasıl artıracakları öğretilir). evde veya travma semptomlarını tanımak ve bunlara tepki vermek için).

Öğrenme ve istişareler. Özel ihtiyaçları olan çocuklar için öğrenme hedefi, ailelerin çocuklarının duygularını ve ihtiyaçlarını daha iyi anlamalarına yardımcı olmak, ebeveyn ve çocuk arasındaki bağı geliştirmek ve çocuğun davranış ve istikrarını geliştirmektir.

Ne yazık ki Letonya'da özel ihtiyaçları olan çocukların ailelerine yardımcı olabilecek pek çok dijital araç yok, ancak belediyeler tarafından sunulan bazı destek hizmetleri ve ebeveyn forumları var. Çocukların gelişimini değerlendiren ve destekleyen bir sağlık şirketi olan Cognoa gibi İngilizce olarak sunulan çok sayıda araç vardır. Bu uygulama ücretsiz bir değerlendirme aracı olarak kullanılabilir. Ebeveynlerin çocuklarının gelişimiyle ilgili soruları veya endişeleri varsa, bir anket doldurabilir veya çocuğun evdeki doğal davranışlarını gösteren kısa bir video çekebilirler. Bu veriler daha sonra analiz ve geri bildirim için uzmanlara gönderilir. Hala tam ölçekli bir değerlendirmenin yerini tutmasa da, Cognoa'nın 13 aylıktan küçük çocukları teşhis etmede oldukça etkili olduğu kanıtlanmıştır. (Cognoa, 2020)

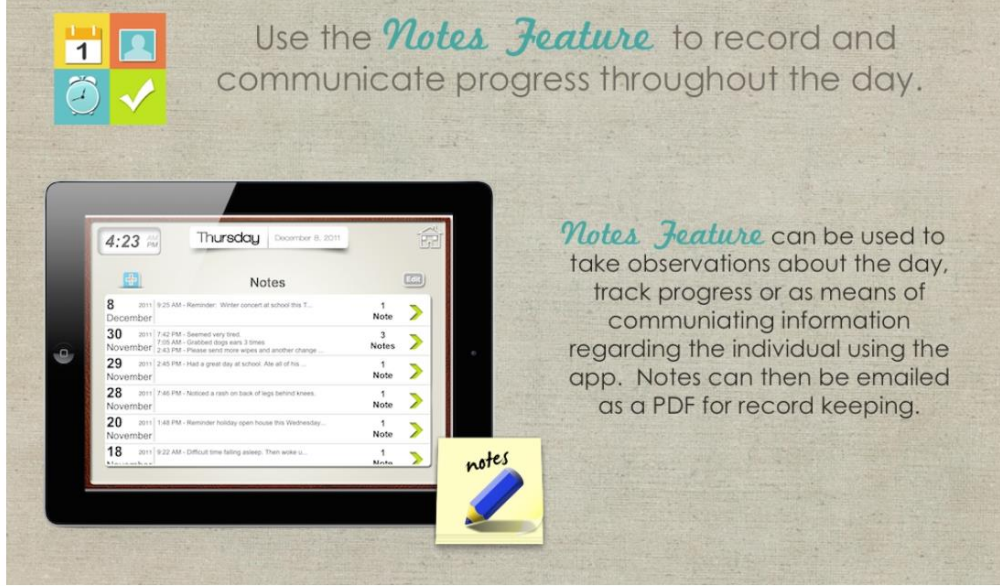

cognoa, ebeveynleri çocuklarının gelişimini olumlu yönde etkilemeleri için güçlendirmeyi amaçlamaktadır.

Cognoa'nın web sitesi (<https://cognoa.com/parents/>)

Özel ihtiyaçları olan çocukların ebeveynleri, haftalık program görselleştiricisinin veya "Visual Schedule Planner"ın (<https://www.goodkarmaapplications.com/visual-schedule-planner1.html>), amacı yapılandırılmış bir program sağlamak olan çok faydalı bir program olduğunu düşünmektedir. Anksiyete, otizm spektrum bozuklukları, edinilmiş beyin yaralanmaları, öğrenme güçlükleri, işitme bozuklukları ve diğer özel ihtiyaçları olan çocuklar

ve yetişkinler için günlerini, gelecek haftayı veya ayı görsel olarak göstererek ortam. Bu tür yardımlar genellikle çocuklar için çok faydalıdır ve video modelleme sürecinde kişisel hijyen, bir otelde veya toplu taşımada davranış ve diğerleri gibi önemli beceriler edinmelerine yardımcı olur (her programcının etkinliğiyle uygun bir video ilişkilendirilebilir).

Use the *Notes Feature* to record and communicate progress throughout the day.

Notes Feature can be used to take observations about the day, track progress or as means of communicating information regarding the individual using the app. Notes can then be emailed as a PDF for record keeping.

Date	Time	Event/Note	Count	Action
December 8	9:20 AM	Reminder: Winter concert at school this T...	1	Note
December 30	7:40 PM	Seemed very tired.	3	Notes
November 29	7:20 AM	Grabbed soap when it stings.		
November 29	2:43 PM	Please send more wipes and another change.		
November 29	2:40 PM	Had a great day at school. All of the ...	1	Note
November 28	7:40 PM	Noticed a rash on back of legs behind knees.	1	Note
November 20	1:48 PM	Reminder holiday open house this Wednesday.	1	Note
November 18	9:22 AM	Difficult time falling asleep. Then woke u...	1	Note

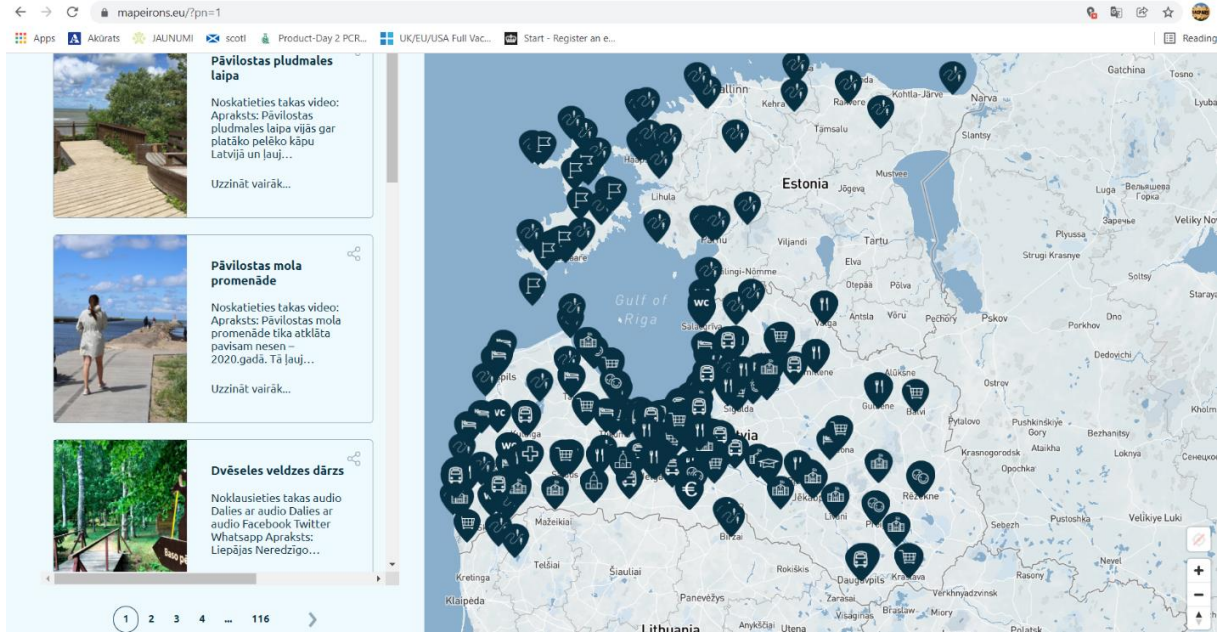
About

"Görsel Program Planlayıcı" programı <https://www.goodkarmaapplications.com/visual-schedule-planner1.html>

Çocuklar, mobil cihazları günlük olarak kullanarak, ebeveynleri ile olumlu işbirliği becerileri kazanırlar; bu, özel gereksinimli çocuğa sahip ebeveynlerin ihtiyaçlarını daha iyi anlamalarına ve gerekli becerileri edinmelerine yardımcı olmada önemli bir faktördür. Günümüzde dijital teknolojilerin hızla gelişmesiyle birlikte, özel gereksinimli çocukların ihtiyaçlarını karşılamaya ve problem çözmeye odaklanan birçok mobil cihaz uygulaması oluşturulmuş; Letonya'da özel ihtiyaçları olan kişilerin kullanabileceği güzergahlar da var.

"Mapeirons" web sitesi sadece Letonya'da değil, diğer ülkelerde de mevcut yerler hakkında bilgi içerir.

Letonya Engelliler Derneği ve arkadaşları "Apeirons" tarafından oluşturulan çevresel erişilebilirlik haritası (<https://mapeirons.eu/?pn=1>)

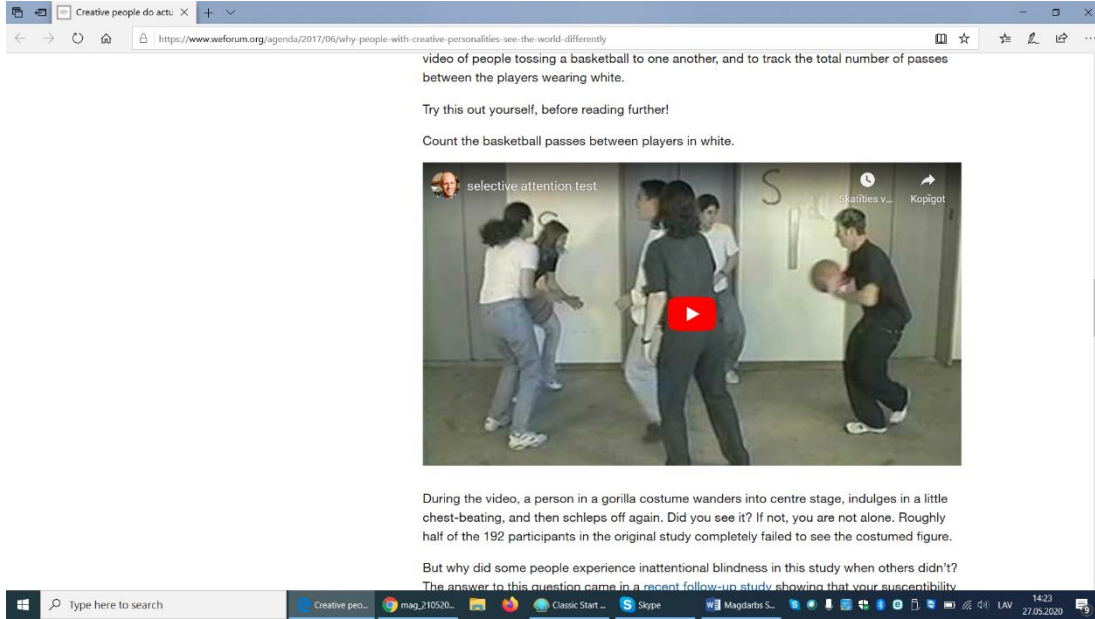
Başarılı Seyahati Teşvik Eden Davranış Bozukluğu Olan Çocukların Topluma Entegrasyonu

Çocukların davranış bozuklukları ve iletişim güçlükleri çoğunlukla aşağıdaki şekillerde kendini gösterir:

1. Yıkıcı iletişim (diğer çocukları ve/veya yetişkinleri tehlikeye atan saldırgan davranışlar),
2. Yıkıcı davranışlar (hayvanlara yönelik şiddet, zimmete para geçirme, başkasına ait mallara zarar verme veya tahrip etme vb.),
3. Meydan okuyan iletişim (karşıt davranışlar, ebeveynlerin ve diğer yetişkinlerin kurallarına veya haklı taleplerine açıkça uymayı reddetme, kasıtlı olarak başkalarını rahatsız etme, çatışmaları kışkırtma vb.),
4. Kurallara uymama (sansürlü kelime kullanımı, kural ve zorunluluklara uymama, başıboş dolaşma, sarhoş edici madde kullanımı, okula devamsızlık vb.),
5. Davranış ve iletişimde yetersiz öz düzenleme (anlamli hedeflere ulaşmak için düşünceleri, duyguları veya eylemleri değiştiremememe, ani heyecana veya istenmeyen dürtülere direnememe, dürtüsellik ve uzun süre konsantre olamama).

Çocuğun davranış sorunlarının ve iletişim güçlüklerinin değerlendirilmesi, çocuğun davranışlarının gözlemlenmesine dayanır. Bir çocuğun davranışının istenmeyen tezahürleri bireysel, bağlama bağlı olduğundan ve davranışsal gözlemlerin yorumlanması gözlemcinin deneyiminden ve gözlemlenen çocukla olan ilişkisinden etkilendiğinden, bir çocuğun davranış problemlerini katı nicel göstergeler kullanarak nesnel olarak değerlendirmek mümkün değildir.

İşbirliği becerilerini geliştirmek için özel gereksinimli çocukların ebeveynleri bir video izleyebilir, ardından soruları yanıtlamaları gerekir.

Videodan bir kare (<https://www.weforum.org/agenda/2017/06/why-people-with-creative-personalities-see-the-world-differently>)

Videoda birkaç etkinliğin paralel olarak yer alması, özel gereksinimli çocuklarla çalışırken bu kadar çok etkinliği kullanmanın mümkün olmadığı sonucunu çıkarmamızı sağlıyor. Kurslara katılanlar, çocukları için sadece evde değil, toplumda ve sosyal ağlarda da karşılıklı işbirliğinin önemli olduğu görüşünü dile getirdiler. COVID-19'un yayılmasıyla mevcut durum göz önüne alındığında, diğer çocuklar şu anda evden öğreniyor ve halka açık yerlerde buluşmuyor, bu nedenle dijital ortamda işbirliği ve iletişim gelişiyor; özel ihtiyaçları olan çocukların sosyal olarak eşit derecede aktif hissetmelerini sağlar.

Çocuk nafakası sağlanmasında yer alan işbirliği ağının katılımcıları (bireyler, gruplar, kuruluşlar), ağdaki tüm karşılıklı ilişkilerle birlikte Letonya'daki işbirliği ağının yapısını oluşturur.

Letonya'daki işbirliği ağının yapısı

Letonya'da, katılımcıların yardım alabilecekleri, bilgi alabilecekleri, sadece acıları hakkında konuşabilecekleri ve yalnız olmadıklarını ve sorunları birlikte çözmenin çok daha kolay olduğunu anlayabilecekleri birkaç ebeveyn dernekleri vardır.

Otizm spektrumu olan çocuklar belirli bir günlük rejime bağımlıdır ve değişime karşı kızgınlık ve protesto gösterirler. Nesnelere ve küçük şeyleri bazen boyutlarına, renklerine ve şekillerine göre belirli bir sırada bir sıraya koymak gibi müdahaleci bir ilgi ile karakterize edilen aynı aktiviteye katılma eğilimleri vardır. Bir nesneye veya şeye, figürlere, vücut parçasına ilgi vardır. Ayrılmaz ve her zaman yanlarında taşınan bir şeye bağımlılık olabilir. Böyle bir çocukla seyahat etmek genellikle zordur.

Uzmanlar, bu tür durumlarla başa çıkmak için duyu bütünleme terapisinin kullanılmasını önermektedir.

Duyusal entegrasyon:

- çocuğun sürekli değişen bir çevrede olayları etkilemesine ve bunlara uyum sağlamasına izin veren dinamik bir süreç;
- Gelen bilgiler farklı yoğunluk ve önemde işlenir;
- Görevler, duyuşsal algıya dayalı olarak giderek daha karmaşık, uyarlanmış bir dizi yanıt gerektiren günlük yaşamla aynı şekilde şekillendirilir;
- Olumlu deneyim, çocuğun büyümesini ve gelişmesini şekillendirmeye yardımcı olur ve iletişimin daha da gelişmesini sağlar.

Her durum için bir çözüm var. Hazırlık ve özgüven önemlidir. Seyahat planını, varış yerini ve teknik yardımı dikkatlice gözden geçirmeniz tavsiye edilir. Zamanda daha uzun bir yolculuğa hazırlanmalı ve tüm nüansları planlamalı.

Ek Literatür

Destek Grupları için Metodolojik Öneriler, Özel Gereksinimli Çocuk ve Gençlerin Entegrasyonu ve Risk Grupları için Destek Grupları Çalışmaları http://ic.lv/wp-content/uploads/2017/08/Metodiskie_ieteikumi.pdf

Eğitim Kurumlarında, Bakım Kurumlarında, Aile Mahkemelerinde ve Belediye Kurumlarında Davranış Bozuklukları ve İletişim Güçlüğü Olan Çocuklara Destek Sağlayan Uzmanlar için Çocukların Davranış Bozukluklarının ve İletişim Zorluklarının Teşhisine Yönelik Teşhis Materyalleri <https://www.bti.gov.lv/lv/medya/900/indir>

İletişim Güçlüğü ve Davranış Bozukluğu Olan Çocuklara Yönelik Danışmanlık Desteği İşbirliği Ağı <https://www.bti.gov.lv/lv/media/909/download>

Saldırganlığı ve Şiddeti Azaltma ve Davranış ve İletişim Güçlüğü Olan Çocukların Sosyal İçermesini Teşvik Etme Metodolojisi

<https://www.bti.gov.lv/lv/media/985/download>

Otizmlı Çocukları Yetiřtiren Ebeveynler için Bilgilendirici Materyal
<https://registri.visc.gov.lv/specizglitiba/dokumenti/metmat/esfpr/VISC%202.4%20-%20informativs%20materials%20vecakiem%20-%20autisms.pdf>

Başarılı Uyum İçin Hareket Aktiviteleri. Palyaço Klavesi ile Oynamak <https://e-biblioteka.liepu.lv › dergi › indir>

Engelli Öğrenci Ailelerini Desteklemenin 12 Yolu <https://blog.brookespublishing.com/12-ways-to-support-families-of-students-with-disabilities/>

Toplumda Engelli Ebeveynleri ve Ailelerini Destekleme
<https://www.ncd.gov/publications/2012/Sep272012/Ch13>

Engelli Çocuğu Olan Ailelere Destek
https://gucchd.georgetown.edu/products/SCWD_2FCD.pdf

Aile Destek Programı, Kuzey Karolina Üniversite Ofisi'nin Aile Destek Ağı™'na ev sahipliği yapar <https://www.ipfcc.org/bestpractices/profile-vidant.html>

Kuzey Carolina Down Sendromu İttifakı <https://www.ncdsalliance.org/>

Çocuk ve Aile ajansı <https://www.tusla.ie/>

Avustralya - Otizmlı veya Diğer Engelli Çocuğu Olan Ailelere Yardım
<https://raisingchildren.net.au/grown-ups/services-support/services-families/disability-services-family>

Çocuklar İçin En İyi Özel İhtiyaç Uygulamaları

<https://www.educationalappstore.com/best-apps/5-best-apps-for-special-educational-needs>

Davranış Bozukluğu Olan Çocukların Gelişimi ve Entegrasyonu İçin Başvurular

Otizm için Uygulamalar: Öğrenmek ve Büyüme için Oyun Mekanini Kullanma.
<https://www.gamification.co/2012/07/23/apps-for-autism-using-game-mechanics-to-learn-and-grow/>

İnce Motor Becerileri ve Dikkat Geliřtirme Başvurusu
<https://play.google.com/store/apps/details?id=se.appfamily.balloonpopfree>

Konsantrasyon ve Dikkati Korumanın Geliřtirilmesi Başvurusu
<https://apps.apple.com/us/app/poly4u-3d-poly-sphere-puzzle/id1448154972>

VİDEO

Özel İhtiyacı Olan Çocuklarla Aile Tatili Planlama <https://lv.traasgpu.com/gimenes-brivdienas-planosana-ar-berniem-ar-ipasam-vajadzibam/>

Duyu Bütünleme - Teori ve Uygulama, Çocuklar için Egzersizler, Artıları ve Eksileri <https://lv.tierient.com/sensora-integracija-teorija-un-prakse-vingrinajumi-berniem-plusi-un-minusi/>

Demans Hastaları İçin Çok Duyuslu Odaların Yararlılığı <https://www.slaugivita.com/news/195/119/Multisensoro-istabu-noderiba-personam-ar-demenci>

Duyu Bütünleme Terapisi ve Otizm <https://lv.approby.com/sensoralas-integracijas-terapija-un-autisms/>

Çok İşlevli Merkez "Solis augsup" (İng. - Step Up) <https://www.facebook.com/watch/?v=507173246671469>

Otizmlı Çocuk Videosu <https://www.youtube.com/watch?v=Y9Bey4F9ENA>

YYBÜ programı Brooks Ailesi <https://www.fsnc.org/fsncc-videos>

Ebeveynlerin Otizmlı Çocuklarla Çalışmakla İlgili Hikayeleri <https://raisingchildren.net.au/autism/therapies-services/therapies-interventions/finding-early-intervention-for-autism>

Referanslar

Ancāne, G., Meistere, L., Užāns, A., Vasiļevska, M., Rateniece, I., Sestule, I., Jansone, D. un Zīle, I. (2011). Rokasgrāmata skolotājiem, strādājošiem specializētajās iestādēs bērniem ve psihiskās veselības traucējumiem. <http://old.rezeknesnovads.lv/res/content2/33/33542113092431020.pdf> adresinden alındı

Ayres Otizm Teorileri ve Duyu Bütünleme Yeniden İncelendi: Çağdaş Sinirbilimin Söyleyecekleri. (Kilroy, Aziz-Zadeh & Cermak, 2019)

Baumeister, R.F., Vohs, K.D. (2007). Öz Düzenleme, Ego Tükenmesi ve Motivasyon. Sosyal ve Kişilik Psikolojisi Pusulası, 1, 115-128.

Bethere, D. u.c. (2013). Metodiskais materyalleri pedagojisi darbam ve izglītojamam, kuriem ve uzvedības traucējumi. Riga: VISC. 11.lpp

Bundy, Lane ve Marray(2002) Duyusal entegrasyon: Teori ve uygulama. FA Davis.

Letonya Merkez İstatistik Bürosu (2018) Letonya'daki Çocuklar. İSTATİSTİK KOLEKSİYONU. Riga şu adresten alındı: https://www.csb.gov.lv/sites/default/files/publication/2018-07/Nr%207%20Berni%20Latvija%202018%20%2818_00%29%20LV_EN.pdf

Konyak (2020). Pediatrik davranışsal sağlığın öncüsü. Şu adreste mevcut: <https://cognoa.com/>

Heatherton, T.F. (2011). Benlik Sinirbilimi ve Öz Düzenleme. Psikolojinin Yıllık İncelemesi. 62: 363-390

Hill, L. H. (2001) Çocuğum Öğrenme Bozukluğu Var. Şimdi ne olacak? Yetişkin Eğitimi, 12, 24-25.

Lundahl, B., Risser, H.J., & Lovejoy, C. (2006) Ebeveyn Eğitiminin Meta-Analiz: Moderatörler ve Takip Etkileri. Klinik Psikoloji İncelemesi, 26, 86-104.

Mash, E.J., Wolfe, D.A. (2012) Anormal Çocuk Psikolojisi, Belmont, CA: Wadsworth Publishing.

Ulusal Bilim, Mühendislik ve Tıp Akademileri (NASEM). (2016). Ebeveynlik önemlidir: 0-8 yaş arası çocukların ebeveynlerini desteklemek. Şu adresten alındı: <https://www.nap.edu/catalog/21868/parenting-matters-supporting-parents-of-children-ages0-8>

Ulusal Akıl Sağlığı ve Sosyal Bakım Mükemmellik Enstitüsü İşbirliği Merkezi. (2013). Çocuklarda ve Gençlerde Antisosyal Davranış ve Davranım Bozuklukları: Tanıma, Müdahale ve Yönetim. Londra: İngiliz Psikoloji Derneği ve Kraliyet Psikiyatristler Koleji.

Prensky, M. (2001). Dijital Yerliler, Dijital Göçmenler. Ufukta, N 5, Cilt. 9, s. 1–6.

Reio, T.G, Jr. ve Fornes, S.L. (2011) Tanı Sonrası Öğrenme ve Uyum: Aile Eğitiminin Rolü. Yetişkin ve Sürekli Eğitim için Yeni Yönergeler, 132. Wiley Online Library'den (wileyonlinelibrary.com) alındı • DOI: 10.1002/ace.431